

RUTH LASTERS

1. Er zijn – godzijdank – tal van soorten Nederlandstalige poëzie. Er zijn dichters die prachtige ‘poèmes en prose’ maken, daarnaast zijn er conceptuele dichters die gebaldere gedichten schrijven. Er zijn dichters zoals Miriam Van hee die vaak natuurgedichten maken met magnifieke grijstonen erin verwerkt. Er zijn ware klankmeesters zoals Mark Van Tongele, enzovoort.
Als het werkelijk om stromingen gaat, springt voor mij vooral het eerste aangehaalde verschil in het oog: de trend van de lange prozagedichten versus de gedichten die beknopter en daardoor klassieker ogen vormelijk gezien.
2. Ik omschrijf mijzelf het liefst als een klassiek dichter die volop geniet van de huidige experimentele vrijheid.
Ik zie de poëziegeschiedenis als een reusachtige Caran d’Ache doos waarvan ik geen enkel potlood doormidden wil breken. Alle technische/vormelijke aspecten ooit door voorgangers gebruikt (metrum, enjambementen, stijlfiguren, enz.) heb ik nodig om hopelijk ooit mijn ultieme gedicht – daar moet ik nog decennia lang voor oefenen - te kunnen schrijven. Ik verwijder dus niets uit de Caran d’Ache doos, maar wil er graag een paar fluorescente potloden van de moderne tijd mogen bij in leggen. Ik zie mijzelf eerder als een voortzetter en een medevervollediger van de doos, dan als een koersbreker.
3. Ik lees veel bloemlezingen en inderdaad ook internationale. Op die manier kan ik op korte tijd veel (buitenlandse) dichters lezen. Een dichter is – volgens mij – per definitie een hoog sensitief wezen dat – willens nillens – evenveel borrels rauwe werkelijkheid binnenkrijgt als een oceaanzwemmer borrels zeewater. (Buitenlandse) poëzie lezen, laat toe om de werkelijkheid op een zoetere, zachtere manier binnen te krijgen. Alles wat er van prikkels binnenkomt, beïnvloedt me, maar niet rechtstreeks. (Buitenlandse) poëzie lezen voedt vooral ontzettend mijn eigen scheppingsverlangen. Het drijft mij naar mijn schrijfplek. Het zet mij aan, het doet mij kiezen voor de inkt in plaats van voor Netflix (lacht).
4. Als intuïtief en obsessief dichter, ben ik in de eerste plaats een ervaringsdeskundige op het gebied van poëzie, maar erudiet ben ik niet en dit zal ik ook nooit beweren. Ik lees veel poëzie, maar bezit niet het nodige haast academische overzicht over wat er allemaal verschijnt om deze vraag te kunnen beantwoorden.
5. Ik zal zelf nooit spreken over ‘Vlaamse’ poëzie. Ik zie mezelf ook als een Nederlandstalige dichter, niet als een Vlaamse. Ik zie me ook niet als een Vlaming, maar als een Europeaan en zelfs die categorie is me nog te krap als ik er lang bij stilsta. Veel liever zit ik gewoon in de allerruimste categorie ‘mens’. Ik schrijf Europese moderne poëzie in het Nederlands. Vlaamse poëzie, zo die nog steeds bestaat, waar valt die dan te lezen vandaag? In alle literaire tijdschriften lees ik prachtige Nederlandstalige verzen, afkomstig uit het Noorden en het Zuiden van één taalgebied.

6. Als ik op deze vraag ‘nee’ zou antwoorden, zou ik geen enkele reden zien om nog te schrijven. Voor mij is schrijven een koortsachtige zoektocht naar nieuwe expressiemogelijkheden en -effecten. De Caran d’Ache-doos (zie vraag 2) dient doorgegeven en het kan toch niet zijn dat onze generatie ze met evenveel potloden zou overhandigen aan de volgende als er reeds in lagen? Schrijven betekent voor mij graven, dwars door de diepste lagen van de taal en het onderbewustzijn, in communicatie met de buitenwereld. Aangezien die buitenwereld constant verandert en het individu zich aldoor aanpast aan allerlei prikkels, is vernieuwing niet alleen essentieel maar ook onvermijdelijk.
7. Poëzie ‘moet’ helemaal niets, maar ‘mag’ uiteraard geëngageerd zijn. Het is juist als het engagement niet ‘moet’, maar ‘mag’, dat maatschappelijke betrokkenheid zich op de mooiste manier vermengt met de tekstualiteit van een dichter. En als dat gebeurt, ‘kan’ engagement een meerwaarde betekenen voor de tekst, maar het hoeft hoegenaamd niet.
Een mens is geen trein die bestaat uit allemaal losse compartimenten. Hoe ouder ik word, hoe meer alle facetten van mijn leven met elkaar versmelten en hoe meer ik vanuit dat geheel schrijf. Daardoor klinkt de maatschappij en mijn kritische reflectie hierop vaker door in mijn werk dan vroeger.
8. Momenteel bereikt poëzie minder mensen dan proza, maar door de ontleding zou het op termijn wel eens anders kunnen zijn, denk ik vaak als ik mijn leerlingen over de series hoor praten die ze bingewatchen en hen hoor zuchten als ze een tekstje moeten lezen langer dan een paragraaf of drie. Als er nog maar heel weinig tijd kan worden besteed aan het lezen van het geschreven woord, wint poëzie het misschien ooit wel van proza als literaire tekstvorm.
Misschien zouden kranten deze positieve gedachten mee kunnen promoten. Dat zou fijn zijn.
9. Het is prachtig als je je werk mag brengen op een podium. Het stelt je in staat om rechtstreeks contact te maken met je lezers. Die interactie beïnvloedt mij daarna als dichter. Ik voel daardoor veel meer de aanwezigheid van mijn potentiële lezers tijdens het scheppingsproces, waardoor ik nog meer ga voor helderheid. Ik heb een paar heel concrete lezers die ik voor mij zie tijdens het creëren en die mensen heb ik allemaal ontmoet door op te treden.
Ik werk naast het schrijven in het onderwijs, wat voor mij de ideale combinatie is. Zo vind ik alle prikkels en tegelijk ook de gemoedrust die ik nodig heb om tot creatie te komen.
10. Poëzie is, hoe fanatiek ik er ook mee bezig ben, toch ook altijd speelsheid voor mij. Dus hoe meer uitingsvormen, hoe meer gedaantes poëzie krijgt, hoe beter, toch? Er zijn tal van soorten poëzie en ze hebben allemaal hun functie en hun bestaansrecht.
11. Nogmaals, ik ben vooral een ervaringsdeskundige en heb niet de hele wereldpoëzie gelezen, dus hoe zou ik dan – zeker op dat laatste stuk van de vraag – kunnen antwoorden?
Ook vind ik het jammer dat er een superlatief in deze vraag staat. Kunnen niet heel veel dichters in een volmaakte nevenschikking naast elkaar staan, in plaats van onder en boven elkaar? Ik vocht zopas samen met leerlingen aan de hand

van een gedicht ons piramidaal onderwijssysteem aan en hou niet van piramidale opvattingen in het algemeen.

Ik schreef een maatschappijkritisch gedicht over onze vergelijkingscultuur en beantwoord deze vraag dan ook graag met deze eerste twee strofes:

‘Het is makelaars in groener gras verboden
om zelf gebruik te maken van de vergrotende trap.
De comparatief behoort
uitsluitend toe aan de klant, zegt hun contract.

Klik klik, zo gaat hun koffertje steeds open
bij levering van een grastegel precies op aktetasgrootte
waarbij ze alleen praten over groenintensiteit en sprietsterkte
van dat kleine vlak
an sich.’